

ประกาศการประปานครหลวง
เรื่อง นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy)

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงนโยบายข้อมูลองค์กร (Data Policy) และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลของการประปานครหลวงให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ตลอดจนกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ ผู้ว่าการการประปานครหลวงจึงให้ยกเลิกประกาศการประปานครหลวง เรื่อง นโยบายข้อมูลองค์กร (Data Policy) ลงวันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และกำหนดนโยบายดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศการประปานครหลวง เรื่อง นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy)”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ข้อมูล” หมายถึง สิ่งสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง หรือเรื่องอื่นใด ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้น หรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ทั้งการจัดเก็บในรูปแบบของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผิง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพถ่ายดาวเทียม ฟิล์ม การบันทึกภาพ เสียง การจัดเก็บการบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือตรวจวัด การสำรวจระยะไกล หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งบันทึกไว้ปรากฏได้ ข้อมูลในที่นี้ครอบคลุมทั้งข้อมูลที่มีโครงสร้าง ข้อมูลกึ่งโครงสร้าง และข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง

“องค์กร” หมายถึง การประปานครหลวง

“มาตรฐาน” หมายถึง บรรทัดฐานที่บังคับใช้ในการปฏิบัติการจริงเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

“แนวปฏิบัติ” หมายถึง แนวทางที่แนะนำให้ปฏิบัติตามเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

“คำอธิบายข้อมูล (Metadata)” หมายถึง ข้อมูลที่ใช้อธิบายชุดข้อมูล โดยระบุรายละเอียดแหล่งข้อมูลและคำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล

“ชุดข้อมูล (Dataset)” หมายถึง การนำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวม เพื่อจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล

“การบริหารจัดการข้อมูล (Data Management)” หมายถึง ขั้นตอน วิธีการ หรือกระบวนการใด ๆ อันนำไปสู่การสร้างข้อมูล รวบรวมข้อมูล การจัดเก็บ การจัดเก็บถาวร การทำลายข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การแลกเปลี่ยน การเชื่อมโยงข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

“บัญชีข้อมูล...

“บัญชีข้อมูล (Data Catalog)” หมายถึง เอกสารแสดงรายการของชุดข้อมูลที่จำแนกแยกแยะโดยการจัดกลุ่มจัดประเภทชุดข้อมูลที่อยู่ในการครอบครองหรือการควบคุมของการประปานครหลวง

“ข้อมูลหลัก (Master Data)” หมายถึง ข้อมูลที่สร้างและใช้งานร่วมกันภายในขอบเขตการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน เช่น ข้อมูลผู้ใช้น้ำ ข้อมูลน้ำดิบ ข้อมูลคุณภาพน้ำประปา เป็นต้น โดยข้อมูลที่ถูกสร้างจากหน่วยงานหรือระบบต้นทาง หรือข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้แหล่งเดียว มีการกำหนดมาตรฐานของข้อมูล เพื่อช่วยลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีคุณภาพ

“ข้อมูลสำคัญ (Critical Data Element)” หมายถึง ข้อมูลที่มีความสำคัญและได้มาจากกระบวนการทางธุรกิจ อาจเป็นข้อมูลหลักที่สร้างขึ้นเพื่อใช้งานในองค์กรหรือถูกใช้ในรายงานทางธุรกิจระดับสูงขององค์กร

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) ของการประปานครหลวง

“ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล” หมายถึง หน่วยงานหรือกลุ่มคนที่สร้างข้อมูล หรือใช้ข้อมูล

“เจ้าของข้อมูล (Data Owner)” หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลข้อมูลโดยตรง สร้างความมั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการข้อมูลสอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบ หรือกฎหมาย เจ้าของข้อมูลทำการทบทวนและอนุมัติการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

“หัวหน้าบริกรข้อมูล (Lead Data Steward)” หมายถึง คณะทำงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมและสั่งการทีมบริกรข้อมูล รวมทั้งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

“บริกรข้อมูล (Data Steward)” หมายถึง บริกรข้อมูลเชิงธุรกิจ บริกรข้อมูลเชิงเทคนิค ทำหน้าที่นิยามคำอธิบายข้อมูลหรือมาตรฐานข้อมูล หรือกำหนดนโยบายเกี่ยวกับข้อมูล และอาจรวมถึงกำหนดเกณฑ์คุณภาพข้อมูลด้วย

ข้อ ๔ นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy) มีดังต่อไปนี้

๔.๑ ขอบเขตนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล มีดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการต้องประกอบไปด้วยผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ผู้บริหารจากส่วนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และหัวหน้าบริกรข้อมูล โดยให้เลขานุการคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าบริกรข้อมูลด้วยอีกหน้าที่หนึ่ง

๔.๑.๒ กำหนดหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลในการบริหารจัดการข้อมูลในแต่ละชุดข้อมูล

๔.๑.๓ ให้มีการกำหนดข้อมูลหลัก (Master data) รวมถึงข้อมูลสำคัญ (Critical Data Element)

๔.๑.๔ จัดทำนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลที่ประกอบไปด้วย นโยบายการบริหารจัดการคำอธิบายข้อมูล (Metadata Management Policy) นโยบายคุณภาพข้อมูล (Data Quality Policy) นโยบายการจัดชั้นความลับข้อมูล (Data Classification Policy) นโยบายการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange Policy) นโยบายการเปิดเผยข้อมูล (Open Data Policy) และนโยบายความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว (Data Security and Privacy Policy)

๔.๑.๕ กำหนดให้ธรรมาภิบาลข้อมูลครอบคลุมตลอดวงจรชีวิตข้อมูล (Data Life Cycle) ตั้งแต่กระบวนการสร้างข้อมูล (Create) กระบวนการจัดเก็บข้อมูล (Store) กระบวนการใช้ข้อมูล (Use) กระบวนการเผยแพร่ข้อมูล (Publish) กระบวนการจัดเก็บข้อมูลถาวร (Achieve) กระบวนการทำลายข้อมูล (Destroy)

๔.๑.๖ ให้กำหนด...

- ๔.๑.๖ ให้กำหนดกระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรม
- ๔.๑.๗ ให้มีการสื่อสารและเผยแพร่นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
- ๔.๑.๘ ให้มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงธรรมาภิบาลข้อมูล และการบริหารจัดการข้อมูล โดยให้ครอบคลุมการบริหารจัดการทุกระบวนการและวงจรชีวิตของข้อมูล
- ๔.๒ องค์ประกอบของนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล มีดังต่อไปนี้
- ๔.๒.๑ นโยบายการบริหารจัดการคำอธิบายข้อมูล (Metadata Management Policy)
- ๑) ให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานคำอธิบายข้อมูล
  - ๒) ให้มีการกำหนดกระบวนการจัดทำคำอธิบายข้อมูล
  - ๓) ให้มีการกำหนดการควบคุมดูแลและสอบทานคำอธิบายข้อมูล
  - ๔) ให้มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับบทบาทของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล
  - ๕) ให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการคำอธิบายข้อมูล จัดทำ ควบคุมดูแล และสอบทานคำอธิบายข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
  - ๖) ให้มีการกำหนดจัดทำคำอธิบายข้อมูลทั้งในเชิงธุรกิจและเชิงเทคนิคกับ ทุกข้อมูลสำคัญ ข้อมูลหลักและข้อมูลที่ถูกสร้าง จัดเก็บ และนำเข้า ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างครบถ้วน
  - ๗) ให้กำหนดกระบวนการควบคุม การเข้าถึง การกำหนดสิทธิ การปรับปรุงแก้ไขคำอธิบายข้อมูล เพื่อป้องกันความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน
  - ๘) ให้มีการปรับปรุงทะเบียนรายการคำอธิบายข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน อย่างต่อเนื่อง โดยมีการสอบทานอย่างสม่ำเสมอ
- ๔.๒.๒ นโยบายคุณภาพข้อมูล (Data Quality Policy)
- ๑) ให้มีการกำหนดคุณลักษณะข้อมูลที่มีคุณภาพที่ชัดเจน โดยให้กำหนด ในแต่ละมิติของคุณภาพข้อมูล ตามเกณฑ์ที่องค์กรหรือหน่วยงานกำกับดูแลภาครัฐกำหนด เช่น ความถูกต้อง (Accuracy) ความครบถ้วน (Completeness) ความสอดคล้องกัน (Consistency) ความทันสมัย (Timeliness) ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (Relevancy) ความพร้อมใช้ (Availability) เป็นต้น
  - ๒) ให้มีการกำหนดเกณฑ์คุณภาพข้อมูล (Data Quality Rule) ที่ครอบคลุม การกำหนดระดับคุณภาพข้อมูล (Data Quality Threshold) ในแต่ละเกณฑ์คุณภาพข้อมูล กระบวนการ ควบคุมการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์คุณภาพข้อมูล
  - ๓) ให้มีการติดตามและประเมินคุณภาพข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ สามารถติดตามคุณภาพของข้อมูลสำคัญ (Critical Data Element) และข้อมูลหลัก (Master Data) ได้อย่าง ทันท่วงที
  - ๔) ให้มีกระบวนการหรือเครื่องมือแจ้งเตือนไปยังเจ้าของข้อมูลและบริการ ข้อมูล เมื่อพบว่าชุดข้อมูลมีคุณภาพต่ำกว่าระดับคุณภาพข้อมูลที่กำหนด
  - ๕) ให้มีการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อย่างสม่ำเสมอ

๖) ให้มีการ...

๖) ให้มีการปรับปรุงคุณภาพข้อมูล (Resolved Data Quality Issues) โดยมีกระบวนการนำข้อมูลที่ไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพมาปรับปรุง

๗) ให้มีการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause Analysis) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพขึ้นอีกในอนาคต

๘) ให้กำหนดกระบวนการควบคุมการปรับปรุงคุณภาพข้อมูลที่รัดกุม เช่น กระบวนการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงข้อมูล กระบวนการขออนุมัติจากผู้ทำหน้าที่อนุมัติและควบคุมดูแลข้อมูล เป็นต้น

๔.๒.๓ นโยบายการจัดชั้นความลับข้อมูล (Data Classification Policy)

๑) ทุกชุดข้อมูลต้องมีการกำหนดชั้นความลับข้อมูล (Data Classification) ดังต่อไปนี้

ระดับที่ ๑ ข้อมูลสาธารณะ ได้แก่ ข้อมูลที่สามารถเปิดเผยและนำไปใช้ได้อย่างอิสระ

ระดับที่ ๒ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

ระดับที่ ๓ ข้อมูลความลับทางราชการ ได้แก่ ข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐที่มีคำสั่งไม่ให้มีการเปิดเผย ซึ่งมีการกำหนดให้มีชั้นความลับเป็น ชั้นลับ ชั้นลับมาก หรือชั้นลับที่สุด

ระดับที่ ๔ ข้อมูลความมั่นคง ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐที่ส่งผลต่อความสงบเรียบร้อย เสถียรภาพความเป็นปึกแผ่น ตลอดจนปลอดภัยจากภัยคุกคาม

๒) การจัดลำดับชั้นความลับข้อมูลต้องดำเนินการโดยบริการข้อมูลและเจ้าของข้อมูลร่วมกัน โดยต้องมีการบันทึกหรือระบุชั้นความลับของชุดข้อมูลและ/หรือฟิลต์ในแต่ละชุดข้อมูลในระบบที่จัดเก็บคำอธิบายข้อมูลของชุดข้อมูลตามที่องค์กรกำหนดไว้

๓) ชุดข้อมูลและ/หรือฟิลต์ในแต่ละชุดข้อมูล ที่มีชั้นความลับเป็นระดับที่ ๒ ระดับที่ ๓ หรือ ระดับที่ ๔ ผู้เข้าถึงจำเป็นต้องมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลตามระดับนั้น ๆ

๔) การกำหนดสิทธิของบุคคลหรือคณะบุคคลในการเข้าถึงชุดข้อมูลและ/หรือฟิลต์ในแต่ละชุดข้อมูล ให้ดำเนินการโดยบริการข้อมูลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายร่วมกับเจ้าของข้อมูล และต้องกำหนดให้สอดคล้องกับชั้นความลับข้อมูลขององค์กร

๕) ข้อมูลที่มีชั้นความลับระดับที่ ๒ เป็นต้นไปจะต้องมีกระบวนการในการร้องขอข้อมูลและต้องมีการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการร้องขอที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องย้อนหลังได้

๖) ให้มีการทบทวนระดับชั้นความลับข้อมูล อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๒.๔ นโยบายการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange Policy)

๑) ให้กำหนดกระบวนการในการร้องขอ แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงให้ชัดเจน เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนระหว่างดำเนินการ และขั้นตอนสิ้นสุดการดำเนินการ

๒) ให้กำหนดคำอธิบายข้อมูลของชุดข้อมูลที่มีการร้องขอ แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงให้ครบถ้วน

๓) ทำสัญญา...

๓) ทำสัญญาอนุญาตบันทึกข้อตกลง (MOU) สัญญารักษาความลับ (NDA) หรือข้อตกลงอื่นใดว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลของ กปน. หรือข้อตกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้

๔) ให้กำหนดเทคโนโลยี มาตรฐานทางเทคนิค และความมั่นคงปลอดภัยที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูล ให้เป็นไปตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศและไซเบอร์ของการประปานครหลวง

๕) บันทึกรายละเอียดและจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งที่มีการร้องขอ แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูล (Log Files) ระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

๖) สามารถตรวจสอบได้ว่าการร้องขอ แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูล ได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมหรือเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ กระบวนการร้องขอ แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูล

๗) ตรวจสอบชั้นความลับข้อมูลว่าอยู่ในชั้นความลับที่สามารถเปิดเผยได้หรือไม่ เช่น ไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ความมั่นคงของประเทศ ความลับของทางราชการ และความเป็นส่วนบุคคล เป็นต้น พร้อมทั้งตรวจสอบสิทธิของหน่วยงานที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้ตามบทบาทและภารกิจตามกฎหมายของหน่วยงานนั้น ๆ

๔.๒.๕ นโยบายการเปิดเผยข้อมูล (Open Data Policy)

๑) ห้ามเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์ นโยบาย แนวปฏิบัติ ไม่ว่าข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม

๒) ต้องได้รับการอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลก่อนการเปิดเผยข้อมูล

๓) ให้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ ขั้นตอน และวิธีการนำชุดข้อมูลขึ้น

เผยแพร่สู่สาธารณะ

๔) ให้มีการคัดเลือกชุดข้อมูลเปิดที่จะนำไปเผยแพร่บนศูนย์กลางข้อมูลเปิด

ภาครัฐ

๕) การเปิดเผยข้อมูลต้องมีการจัดเตรียมข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่กำหนด

๖) ให้มีการเปิดเผยคำอธิบายข้อมูลของชุดข้อมูลเปิด

๗) มีการตรวจสอบว่าการเปิดเผยชุดข้อมูลเปิดได้ถูกดำเนินการตาม

แนวทางและขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้

๔.๒.๖ นโยบายความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนบุคคล (Data Security and Privacy Policy)

๑) กำหนดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศและไซเบอร์ของการประปานครหลวง

๒) กำหนดให้มีการรักษาความเป็นส่วนบุคคล ตามประกาศการประปานครหลวง เรื่อง นโยบายและแนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๔

ข้อ ๕ ให้มีการดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงนโยบายอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๖ นโยบาย...

ข้อ ๖ นโยบายตามข้อ ๔ ถือเป็นมาตรฐานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลขององค์กร โดยให้ดำเนิน
อ้างอิงรายละเอียดแนวปฏิบัติจากเอกสาร “แนวปฏิบัติการดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล” เพื่อใช้เป็นแนวทาง
ในการบริหารจัดการข้อมูลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง
ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน มีความมั่นคงปลอดภัย มีการรักษาความเป็นส่วนตัว มีความเชื่อมโยงและเป็น
ประโยชน์ต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายมานิต ปานอม)

ผู้อำนวยการประปานครหลวง

ที่ กกล.ว ๑๗)๐ /๒๕๖๖

เรียน หน่วยงานต่าง ๆ

เพื่อโปรดทราบ

(น.ส.นवलจันทร์ เทียมสมัย) ๑๘ ก.ย. ๖๖

ผู้อำนวยการกองกลาง